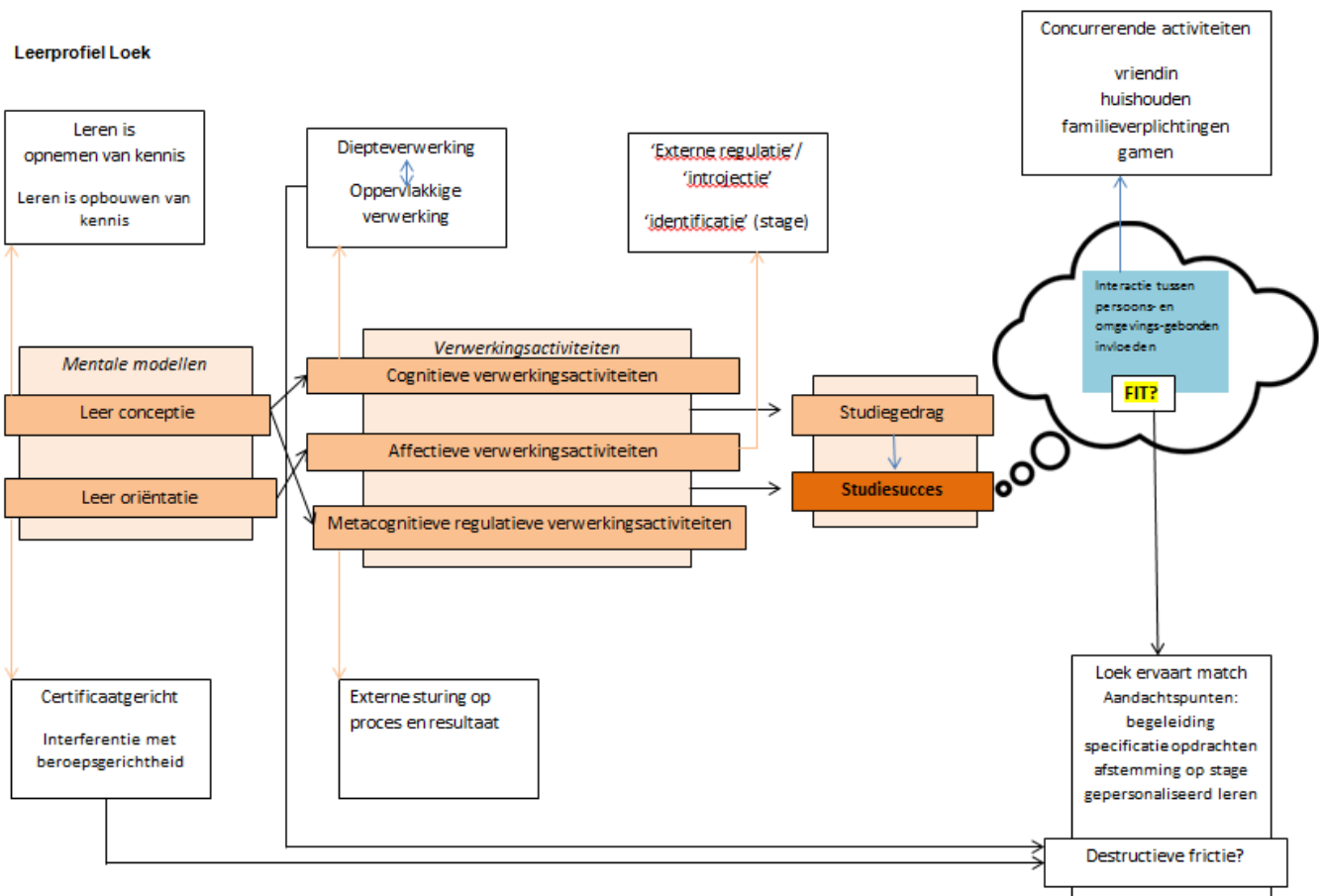

Loek

Leerprofiel Loek

Schematisch:

De kwalitatieve uitwerking van het leerprofiel van Loek start met een korte introductie van Loek's instroomtraject (deel 1), gevolgd door:

deel 2: doorstroom:
- mentale modellen (leerconcepties en leeroriëntaties)
- verwerkingsactiviteiten (cognitieve, affectieve en metacognitieve regulatieve activiteiten)

deel 3: match leren – leeromgeving (fit)

Deel 1 Instroom

Loek is 3 jaar geleden naar verschillende open dagen geweest, ook naar de open dag van Fontys Hogeschool Kind en Educatie, locatie Eindhoven. Toentertijd heeft hij niet voor de pabo gekozen maar voor sociale studies. De reden dat hij in eerste instantie niet koos voor een pabo had onder meer te maken met het feit dat pabo's toch een beetje een slechte naam hadden. Sociale studies heeft Loek 2 jaar gedaan. Toen is hij gestopt. Hij heeft de opleiding niet afgemaakt.

Gedurende zijn studietijd bij sociale studies bleef het onderwijs hem trekken. Dat gold zowel voor het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs. Loek heeft uiteindelijk gekozen voor het basisonderwijs. Dat had een heel praktische reden. De opleiding voor leerkracht basisonderwijs was gesitueerd in zijn woonplaats, Eindhoven. Voor de opleiding voor leerkracht voortgezet onderwijs moest hij reizen naar een andere stad. In de maand april voorafgaand aan de start van de opleiding was Loek's keuze voor de pabo definitief. Naast het bezoek aan de open dagen 3 jaar ervoor heeft Loek geen andere activiteiten ondernomen om zich gericht te oriënteren op de studie bij Fontys Hogeschool Kind en Educatie.

Loek's omgeving reageerde positief op zijn keuze voor een pabo. Zijn ouders vonden het beroep heel goed bij hem passen. Zij zagen ook wel dat Loek niet gelukkig was bij sociale studies. Met name zijn vader was blij dat Loek daadwerkelijk gemotiveerd leek voor zijn nieuwe keuze. Ook zijn vrienden reageerden positief. Ze zagen hem zeker voor de klas staan. Geen van hen maakten rottige grapjes. Loek denkt zelf dat dat komt omdat zijn vrienden en hijzelf al wat ouder zijn. Bovendien heeft hij zijn keuze ook met veel overtuiging gebracht.

Loek vond het best lastig om te starten met de opleiding. Zijn valkuilen waren hem bekend. Afwezigheid. Niet verbonden voelen met de opleiding. Passiviteit. Loek zegt van zichzelf dat hij zich vaak slap gedraagt als het op discipline aan komt. Hij voelt zich schuldig dat hij zo weinig discipline heeft. Tegelijkertijd heeft Loek het idee dat hij daar niet veel aan kan doen. *'Hij is nu eenmaal zo.'* Vanuit thuis wordt hem wel eens 'gebrek aan ruggengraat' verweten.

De start zelf viel Loek enorm mee. Medestudenten spraken hem aan. Er was een open sfeer op de opleiding. Loek vond het heel fijn om te merken dat er meer studenten al wat ouder waren. Na de eerste weken leek Loek terug te vallen op het gedrag dat hij van zichzelf herkende van sociale studies. Om de een of andere reden was zijn terugval op de pabo echter veel minder groot. Loek denkt dat dat te maken heeft met het feit dat hij echt gemotiveerd is om docent te worden. Hij voelt ook een sterke urgentie om de opleiding af te maken. Dit alles maakt hem nu meer gemotiveerd en serieuzer om de studie daadwerkelijk te volbrengen. De kennismaking met stage vond Loek enorm leuk. Hij had van meet af aan een goed contact met zijn mentor en zijn klas. Stage gaf Loek vanaf het allereerste moment een goed gevoel.

Deel 2 Doorstroom

Mentale modellen

Leer conceptie (opvattingen)

Loek vindt het heel prettig als hij precies weet wat hij op welke wijze moet doen. Die duidelijkheid maakt dat hij scherp heeft wat hij aan het leren is. Als die duidelijkheid er niet is leert hij niet of leert hij niet wat belangrijk is voor de opleiding. Loek vindt gericht en efficiënt leren belangrijk. Onder leren verstaat Loek dat hij het studiemateriaal dat hij krijgt aangeboden onthoudt. In die zin passen Loek's opvattingen over leren heel duidelijk bij de conceptie 'leren is opnemen van kennis'. Loek zoekt en vindt vanzelf verbanden in de studiestof maar probeert zich in te houden als het gaat om het

meerzijdig benaderen van een probleem. Hij is bang dat het hem dan teveel wordt en dat hij dingen door elkaar haalt waardoor hij mogelijk zijn tentamens minder goed maakt. Loek wil eerst gewoon de kennis opdoen om die kennis na zijn opleiding in de beroepspraktijk te kunnen inzetten.

Loek zegt: *'op dit moment doe ik precies wat de opleiding van me vraagt. Als ik mijn diploma heb dan ga ik zelf verder zoeken naar kennis van bijvoorbeeld het jonge kind. Als ik nu meer doe dan ik moet doen maak ik het mezelf mogelijk te moeilijk. Ik steek er dan tijd in die ik ook voor andere dingen kan gebruiken. Maar bovenal: door me meer te verdiepen krijg ik misschien tegengestelde opvattingen waardoor ik vragen in een fasekennistoets niet goed beantwoord'*

Leer oriëntatie (motieven)

Loek zegt: *'Ik vind het ontzettend interessant om met kinderen te werken. Ik vind het heel leuk om ze te helpen in hun ontwikkeling en mijn kennis over te dragen op de kinderen en zoveel mogelijk kinderen te stimuleren en kinderen die falen te helpen zodat ze mogelijk wel succesvol zijn. Ik vind dat een heel nobel doel en ik beleef er heel veel plezier aan'*. Hier is duidelijk sprake van een 'beroepsgerichte oriëntatie'. Uiteindelijk gaat het hem ook om het beroep. Hij heeft deze opleiding gekozen omdat het werk wat hij ermee kan doen hem enorm interesseert. Hij wil leerkracht zijn. Om dat doel te realiseren moet hij zijn studiepunten halen en daarmee zijn diploma. Voor Loek geldt dat de 'certificaatgerichtheid' de 'beroepsgerichtheid' letterlijk afdekt. Hoewel het hem gaat om het beroep focust Loek zich op het behalen van tentamens. Ook 'persoonlijke interesse' is een leitmotief. Hoewel Loek de verschillende onderwerpen heel interessant vindt benadert hij zijn studie uitermate functioneel en efficiënt. Hij zegt: *'als ik mijn bed uit kom voor de opleiding dan kom ik mijn bed uit voor inhoudelijk sterke vakken waarvan ik weet dat ik ze nodig heb of dat ik er iets van kan opsteken om mijn studie succesvol af te ronden. En zodra ik het gevoel heb er niet iets van op te steken of niet de verplichting voel om daar bij te zijn zal ik niet snel mijn bed uitkomen.'*

Verwerkingsactiviteiten

Cognitieve verwerking

Als Loek leert bouwt hij vanzelf een totaalbeeld van de leerstof op. Hij brengt de studiestof die nieuw voor hem is in verband met kennis die hij al heeft en hij bedenkt spontaan wat de onderwerpen uit de verschillende hoofdstukken van de studiestof met elkaar te maken hebben. Omdat Loek boeken als een geheel ziet leest hij ook het liefste hele boeken. Het past helemaal niet bij hem om slechts een beperkt aantal hoofdstukken uit een boek te moeten lezen. Loek trekt automatisch eigen conclusies uit informatie die in een boek worden gepresenteerd en is geneigd om uitspraken en interpretaties van docenten of auteurs kritisch te benaderen onder meer door ze te vergelijken met zijn eigen visie. Samenvattend heeft Loek's wijze van cognitieve verwerking alle kenmerken van diepteverwerking ('relateren/ structureren' en 'kritisch verwerken'). Echter: Loek vindt 'diepteverwerking' geen handige verwerkingsstijl. Hij wil tentamens halen. Dat heeft de grootste kans van slagen als hij dicht bij de leerstof blijft. Een verdieping is in zijn ogen vaak contra-effectief. Eigen bewerkingen op de leerstof zitten hem bij bijvoorbeeld het maken van de fasekennistoets altijd in de weg. Het gaat dan om platte kennis. Niet meer en niet minder. Voor het behalen van toetsen is oppervlakkige verwerking volgens Loek veel effectiever. Het gaat dan om 'memoriseren/ herhalen' en 'analyseren'. Van nature heeft Loek niet veel met die verwerkingsstijl. Vanwege vermeende effectiviteit probeert Loek zich 'oppervlakkige verwerking' meer eigen te maken.

Anders gezegd: 'analyseren' en 'memoriseren/ herhalen' is wat Loek, naar eigen zeggen zou moeten doen. Maar dat doet hij niet voldoende. 'Kritisch verwerken' en 'relateren/ structureren' probeert hij zo weinig mogelijk te doen omdat dat minder ondersteunend is bij het behalen van tentamens. Dat doet hij echter 'automatisch'.

Het liefst luistert Loek naar wat mensen hem vertellen. *'Als ik dingen hoor die me aanspreken dan pik ik dat eigenlijk heel gemakkelijk, heel snel op. Gefocust leren doe ik eigenlijk niet zo heel veel. Ik leer eigenlijk meer als ik ergens mee bezig ben'*. Op de stage gaat t iets anders *'omdat ik daar heel veel bezig ben met observeren. Eigenlijk de hele dag door kijk ik wat er zich allemaal afspeelt. Door*

observatie leer ik. Dan hoor ik geen dingen of dan lees ik geen dingen maar dan zie ik dingen. Die sla ik op en daar kan ik een volgende keer iets mee doen.'

(Metacognitieve) regulatieve verwerking

Regulatief laat Loek's wijze van werken zich het beste typeren als 'extern gestuurd'. Dit geldt zowel voor het resultaat als voor het proces. Voor Loek is datgene wat er gedaan wordt in lessen een heel belangrijk houvast bij zijn studie. Kennis die in de lessen wordt aangereikt onthoudt hij veelal. Hij heeft het liefste dat de volgorde waarin leerstof in de les ter sprake komt overeenkomt met de volgorde waarin de leerstof in een boek aan bod komt. Dat geeft hem structuur en houvast. Als het aanbod in de lessen en de hoofdstukken in het boek niet parallel lopen vind Loek het lastig om leerstof op te nemen. Hij heeft dan constant het idee dat de informatie die hij leest onvolledig is. Loek heeft er vertrouwen in dat hij de stof goed kent als hij de vragen uit een boek of uit een oefentoets goed kan beantwoorden. Als hij niet de mogelijkheid heeft om zijn kennis via oefentoetsen te toetsen heeft Loek geen flauw idee of hij de leerstof voldoende beheerst. Dat moet zijn cijfer dan uitwijzen. Dit laatste past bij kenmerken van 'stuurloosheid. Loek merkt tijdens het leren veelvuldig dat het hem niet duidelijk is wat hij moet weten en wat niet.

Kenmerken van 'zelfsturing', zijn in Loek's antwoorden nauwelijks terug te vinden.

Ten behoeve van versterking van zijn regulatieve vaardigheden heeft Loek dit jaar deelgenomen aan de 'MeesterMasterClass'. Hoewel hij zichzelf nog steeds een diepe onvoldoende geeft voor zijn regulatieve vaardigheden geeft hij aan dat het aanbod hem wel heeft geholpen. Hij vindt zelf dat hij bewuster stil staat bij taken die hij moet verrichten en de tijdsindeling die daar onder ligt. Hij vindt zelf ook dat hij zorgt voor meer overzicht, ook al is dat wel alleen in zijn hoofd. Hij zegt: *'Organisatie van leren en regulatie zijn te weinig aanwezig. Mijn organisatie van mijn leren bestaat vooral uit het onthouden wat de opdrachten waren en wat de taken waren, die ik zou moeten verrichten. Ik probeer alles in mijn hoofd te organiseren. Ik zet niets op papier en daardoor wordt het vaak behoorlijk chaotisch'*. Op basis van de aangereikte breinkennis zegt Loek zich meer bewust te zijn van de wijze waarop herhaling invloed heeft op zijn vaardigheden in de toekomst. De grootste progressie ziet Loek in 'aandacht richten op zijn werk'. Op de een of andere manier gaat dat nu veel beter dan eerder.

Affectieve verwerking

Affectief zijn duidelijke kenmerken zichtbaar van 'externe regulatie' en van 'introjectie'. Loek constateert, kijkend naar het afgelopen jaar, dat hij het best lastig vind om zichzelf te blijven motiveren maar ook dat hij tijd besteedt aan zijn studie omdat het moet. Tegelijkertijd houdt Loek zich voortdurend voor dat hij tentamens en opdrachten gewoon moet halen. Hij zou echt enorm van zichzelf balen als hij dit jaar niet zou halen omdat hij te weinig had geïnvesteerd in zijn studie. Hij vindt ook dat hij het aan zijn ouders verplicht is om er voor te gaan. De praktijk is dat Loek vaak achter de feiten aan loopt en dat hij op het laatste moment altijd nog veel moet doen. In situaties waarin hij op het laatste moment nog veel moet doen geldt dat hij altijd flink meters kan maken.

Deel 3 Fit

Onderwijspraktijk

Docenten

Voor Loek is het belangrijk dat een goede docent een inhoudelijk expert is op zijn vakgebied. Dit heeft te maken met het feit dat Loek heel veel op wil steken van de lessen. Daar vindt een groot deel van zijn leren plaats. De inhoudelijke expertise van docenten ziet hij zeker terug op de pabo. Daarnaast geeft Loek aan dat een goede docent betrokken en nieuwsgierig is naar hem, zijn ervaringen, zijn voortgang, zijn vragen. Loek zegt: *'ik ben een individu met eigen problemen, vragen*

etc. Ik wil als persoon worden benaderd. Ik heb andere vragen en andere dingen dan iemand anders.'
Ook de openheid en de betrokkenheid van docenten vindt hij nadrukkelijk terug op de opleiding.

Begeleiders

Voor Loek is een goede begeleider iemand die op de hoogte is van de vorderingen die hij maakt en persoonlijk betrokken is bij hem en zijn studie. Ook neemt een goede begeleider, wat Loek betreft, een actieve rol als het gaat om zijn ontwikkeling en welbevinden. Een goede begeleider moet echter ook sturend optreden. Het allerbelangrijkste is voor Loek namelijk dat zijn begeleider hem duidelijk weet uit te leggen wat er van hem wordt verwacht en hoe hij dat kan doen. Ook is een goede begeleider voor hem een stok achter de deur. Een begeleider moet hem flink achter zijn broek aan zitten. Hij heeft geen begeleider nodig die het maximale uit hem probeert te halen. Dat werkt voor Loek averechts. Zijn huidige studieloopbaanbegeleider kiest juist voor dat spoor. In dat opzicht matchen Loek's behoeften en zijn ervaringen met de opleiding niet.

Individueel of samen

Loek geeft er de voorkeur aan om zich individueel voor te bereiden op een tentamen. Als hij moeite heeft met bepaalde onderdelen van de studiestof gaat hij bij voorkeur naar een docent. Dat is het meest efficiënt. Hij weet dan met zekerheid 'hoe de vork in de steel zit'. Bij opdrachten geeft hij de voorkeur aan samenwerking. Hij zegt: *'...dat is praktischer, het maakt de start gemakkelijker.... Dat komt omdat heel veel studenten veel simplistischer tegen een opdracht aankijken dan dat ik dat doe'*. In de opleiding is, wat Loek betreft, een prima balans gevonden tussen individueel werken en samen werken.

Overig

Loek benoemt 2 aspecten die wat hem betreft niet ondersteunend zijn voor zijn studiesucces. Op de eerste plaats is dat de studieloopbaanbegeleiding. Daar heeft hij niets aan. Hij wil veel meer duidelijkheid. Gesprekken met zijn studieloopbaanbegeleider (SLB) en het SLB uur zijn niet specifiek genoeg. Loek wil eenduidige antwoorden op 'wat'-, 'waarom'- en 'hoe'- vragen. Daarnaast wil hij *'veel meer gepusht worden zodat ik minder de neiging heb om aan impulsen toe te geven'*. Een tweede aspect heeft betrekking op de kwartaal-opdrachten. Vanuit het perspectief van vak en beroep vindt Loek het weliswaar een goede keuze om dit type opdrachten te maken. Hij merkt echter dat de opdrachten hem te weinig houvast bieden. De opdrachten geven een omschrijving maar zijn vraag is altijd: *'wat wil je nu precies?'* Concreet betekent dit dat als hij een verantwoording moet schrijven *'precies wil weten wat ze in een verantwoording willen terugzien en welke modellen ze willen dat ik gebruik'*. De opdrachten zijn weliswaar omkaderd maar niet specifiek. Loek wil het liefste een afvinklijstje. Ook de afstemming die met een werkplekbegeleider moet plaatsvinden vindt Loek lastig. Wat betreft het onderwijs stelt Loek dat hij zeer gebaat is bij *'concrete en inhoudelijke lessen. Ik moet in de lessen kunnen opslaan waardoor ik minder tijd hoef te geven aan leren. Daarnaast is t belangrijk om een persoonlijke begeleiding te krijgen in de zin van: wat heb ik nodig om bepaalde taken te volbrengen'*

[terug](#)

